

ЛІНГВІСТИЧНИЙ ОПИС ЕТНІЧНОЇ ОПОЗИЦІЇ МОРАЛЬНІСТЬ-АМОРАЛЬНІСТЬ

Конфлікти й суперечності, що нерідко виникають у суспільстві між різними емпіричними системами моральних норм і цінностей, знаходять відображення в теоретично-світоглядному протистоянні альтернативних підходів до самої суті моральності. Найбільше протиріччя становить суспільна та індивідуальна характеристика моральності/аморальності. Виховання в суспільстві прививає індивіду сукупність загальноприйнятих норм моралі, тому моральною вважається людина, яка не порушує зазначені правила. Таким чином, суспільство можна розглядати як «моральне», оскільки більшість людей соціуму не порушують правила. Відповідно – вони є моральними. Особистість, яка заперечує дотримання соціальних правил, сприймається як аморальна. Однак, якщо особистість є високо моральною, вона може розглядати суспільні настанови, як невірні, тобто її рівень моральності дозволяє їй створювати іншу мораль. Високоморальна людина діє всупереч прийнятим стандартам, але не порушує правил по відношенню до інших людей – їх життя, добробуту тощо.

В основі моральної/аморальної поведінки лежать певні мотиви або причини дій. В першу чергу, причиною моральних/аморальних вчинків служать природні, соціальні, економічні фактори та ін. Це ті фактори, які визначають буття індивіда та його місце в суспільстві. З іншого боку, в залежності від ситуації людина може діяти всупереч логіці та суспільним правилам, тобто керуючись вільним вибором. Отже, моральність/аморальність не має причин, людина обирає таку поведінку, яку вважає прийнятною для себе.

Досліджуючи твори сучасної художньої американської прози, ми виділи в її складі ключові поняття, які складають антиномію «моральність/аморальність». Однією з базових антиномій є антиномія Good/Evil (Добро/Зло). Ця антиномія базується на протиставленні загальнолюдських понять «добре – погано», тому

інтерпретація антиномії Good/Evil, як правило, не викликає сумнівів.

В романі американського письменника афганського походження Халеда Хоссейні «The Kite Runner» поняття *Good* вживається як спосіб показати любов сина до матері: *Amirjan is my only son... my only child, and he has been a good son to me. I hope he proves... worthy of your kindness* [2: 92]. Лексема *good*/добро передає дбайливе ставлення сина. Мати говорить, що «син завжди був добрим до неї». Добрий в цьому реченні розуміється як дбайливий, турботливий не байдужий.

В романі Іен Мак'юена «Atonement» антиномія зло передає значення багатолукості, переродження в наступному прикладі: *Surely it was not too childish to say there had to be a story; and this was the story of a man whom everybody liked, but about whom the heroine always had her doubts, and finally she was able to reveal that he was the incarnation of evil* [1: 28]. В цьому прикладі антиномія зло дозволяє розкрити образ чоловіка, який постає як втілення нечистого.

Даний концепт експлікує значення важливих якостей людини та проявів її поведінки. Як показало дослідження, ці антиномії марковані соціальним та індивідуальним значенням.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://www.skitsap.wednet.edu/cms/lib/WA01000495/Centricity/ModuleInstance/9509/Atonement%20-%20Ian%20McEwan>
2. <http://www.thehazeleyacademy.com/wp-content/uploads/2014/07/IB-English-The-Kite-Runner-Full-Text>